

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 1 از 4	صورتجلسه کمیسیون آب و محیط زیست عادی ☐ فوق العاده ☒	
	رئیس جلسه: محمد علایی، نائب رئیس: محمدعلی قنادزاده دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: فوق العاده ۱ شماره جلسه: 1 تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰ ساعت شروع: ۱۶:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۹:۰۰	

دستور کار جلسه:

✓ بحث و گفتگو پیرامون ماده ۳۸ برنامه هفتم توسعه

❖ **اهم موارد مطرح شده:**

ضرورت بکارگیری پساب در مدیریت پایدار منابع آب

محمد علایی ضعف در انجام مطالعات کارشناسی حوزه آب در برنامه هفتم توسعه، به شدت احساس می‌شود. شاهد این مدعا، عدم مطالعه کارشناسی بر روی ماده ۳۸ این لایحه است. به طور مثال، تخصیص پساب برای بخش صنعت و خدمات با یک چهارچوب یکسان لحاظ شده است؛ این در حالی است که از پساب باید در حوزه مدیریت پایدار منابع آب استفاده شود و تمامی متخصصان و کارشناسان حوزه آب بر این مساله اتفاق نظر دارند.

مدیریت مشارکتی منابع آب در لایحه برنامه هفتم توسعه جایگاهی ندارد

محمد علایی: هر چند که در لایحه این برنامه به مدیریت مشارکتی در حوزه آب اشاره شده است؛ اما این مدیریت مشارکتی در حوزه تامین منابع مالی است نه در حوزه تصمیم گیری. ضروری است جزئیات آمار و ارقام تخصیص منابع آب به هر یک از بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات در برنامه هفتم مشخص گردد. پیشنهادات کارشناسان و فعالان حوزه آب باید در قالب بسته اصلاحی گردآوری شده و از طریق اتاق بازرگانی به مجلس شورای اسلامی و وزیر نیرو منعکس شود.

مدیریت منابع آب تا سال ۱۳۵۵ به صورت اداره کل بوده و پس از آن تبدیل به شرکت شد و در هیچ برهه‌ای مدیریت منابع آب به صورت سازمانی اداره نمی‌شده است. سال ۱۳۴۷ قانون ملی شدن منابع آبی وضع شد این در حالی است که آب ملی نگردید، بلکه دولتی شد. ۹ سال بعد، سیاستگذاران به این نتیجه رسیدند که شرکت‌های آب منطقه‌ای تاسیس شود. دولت باید برای هر دشت، بودجه جداگانه‌ای تخصیص دهد. پیشنهاد مشخص کمیسیون آب و محیط زیست اتاق بازرگانی خراسان رضوی آن است که وزارت نیرو برای حل دغدغه کشاورز و صنعتگر، بودجه‌های جاری شرکت‌های آب را از محل حق النظاره تامین کرده و تامین منابع مالی را از محل تخصیص آب محدود کند. تا زمانی که نتوانیم منابع مالی جدیدی را برای شرکت‌های آب منطقه‌ای پیش‌بینی کنیم، مشکلات همچنان به قوت خود باقی خواهد بود. اگر درآمد شرکت‌ها در بودجه پیش‌بینی نشود، شاهد فروش حجمی آب در دشت ممنوعه خواهیم بود. منابع مالی ناشی از آبخیزداری هر استان باید به خودش تخصیص پیدا کند و در استان دیگری هزینه نشود. تشکل‌های کشاورزی باید در این حوزه نظارت کنند و پیشنهادات لازم را ارائه دهند.

برای تشویق مردم و سرمایه‌گذاری در حوزه آبخیزداری، دولت باید بودجه استانی را به هر دشت به صورت مجزا تخصیص دهد و مدیرعامل شرکت آب باید از نظرات تشکل‌های کشاورزی در زمینه هزینه‌کرد استفاده کند. تنها در این صورت است که مشکلات در این زمینه کاهش خواهد یافت.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 2 از 4	صورتجلسه کمیسیون آب و محیط زیست ☐ عادی ☒ فوق العاده	 رئیس جلسه: محمد علایی، نائب رئیس: محمدعلی قنادزاده دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: فوق العاده ۱ شماره جلسه: 1 تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰ ساعت شروع: ۱۶:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۹:۰۰

اصلاح ساختار نظام مدیریتی آب ضروری است

حمید رضا رضوی خبیر: متأسفانه ماده ۳۷ لایحه برنامه هفتم توسعه ارقام بالایی از منابع آبی کشور را به حوزه خدمات تخصیص داده است. این در حالی است که این اعداد و ارقام متضاد با مطالعات کلان کشوری و بیش از اعداد پیش بینی شده در این مطالعات است.

ساختار مدیریت آب باید از شکل شرکتی خارج شده و ساختار سازمانی به خود بگیرد. تحقق این مهم نیازمند تخصیص بودجه عمومی برای انجام وظایف حاکمیتی در حوزه آب است. در اساسنامه مدیریت آب کشور به فروش حجمی آب اشاره شده است، لذا به شرکت های آب منطقه ای به صورت ضمنی اجازه فروش آب داده شده است. همچنین این شرکت می تواند از محل تعیین خسارت و یا تخصیص آب تامین مالی کند. طرح آبخیز تا جالیز به معنای مصرف است، لذا کلمه جالیز باید از این بند حذف شود. سند مطالعه آبخیزداری هر حوزه آبریز باید با مشارکت مردمی همراه باشد. علاوه بر این ۶ حوزه آبریز کشوری باید به ۳۲ ریزحوزه تبدیل شود تا چالشی میان استان ها به وجود نیاید.

تغییر ساختار مدیریت منابع آب به یکباره امکان ناپذیر است

احد جعفریان: به لحاظ قانونی سازمان نیز می تواند مانند شرکت منابع درآمدی اش را از بخش خصوصی دریافت کند؛ اما به لحاظ سطح و جایگاه، میان شرکت و سازمان تفاوت وجود دارد، چرا که جایگاه سازمان از شرکت و جایگاه شرکت از اداره کل بالاتر است.

امیر گرد نوشهری: تبدیل شرکت به سازمان صرفاً به معنای بزرگ کردن دولت و افزایش هزینه هاست و هیچ جای دنیا این مساله مصداق ندارد. تبدیل شرکت به سازمان جلوی چابک سازی را می گیرد. در تمام دنیا از تمامی بهره برداران مالیات می گیرند. به همین دلیل شرکت های خصوصی مجبور به آب فروشی شدند، این در حالی است که هیچ منبع درآمدی برای این شرکت ها در نظر گرفته نشده است.

کامران داوری: به نظر می رسد در شرایط فعلی تبدیل شرکت آب به سازمان، نیازمند بودجه است، لذا تحقق این مهم عملاً امکان ناپذیر است. تغییر ساختار مدیریت منابع آب از شرکتی به سازمانی نیازمند تغییر گام به گام است، لذا به نظر می رسد در وهله نخست باید با پدیده آب فروشی مقابله کنیم؛ اما باید به این مساله واقف باشیم که مبارزه با این پدیده به مثابه حل مشکل نهایی نیست. بلکه ما باید گام به گام در جهت تغییر ساختار اساسی حرکت کنیم. نکته بعدی، توجه به تخصیص اعتبار و بودجه به شرکت های آب منطقه ای است. باید برنامه ریزی شود که تا ۴ سال آینده شرکت های آب منطقه ای علاوه بر چابک سازی، پاسخگو باشند و گزارشات لازم را به ذی نفعان ارائه کنند. نکته قابل توجه آن است که هیات مدیره شرکت نیز باید از مردم محلی باشد. سرمایه گذاری در حوزه آب های نامتعارف برای دشت های ممنوعه باید منتفی شود و بحث جایگزینی باید مطرح گردد.

صادرات محصولات با افزایش عوارض آب مجازی فاقد توجیه اقتصادی است

حمیدرضا رضوی خبیر: تبصره ۱ ماده ۳۸ لایحه برنامه هفتم توسعه از افزایش عوارض آب مجازی از نیم درصد تا ۳ درصد در پایان سال پنجم این برنامه، صحبت می کند. در حال حاضر محصولات کشاورزی قدرت عرضه در بازارهای جهانی را ندارند، چرا که قیمت تمام شده محصولات بالاست. حال اگر ۳ درصد عوارض آب مجازی نیز از این محصولات دریافت گردد، دیگر توجیهی برای صادرات ندارند. در حال حاضر عنوان می شود هندوانه و خربزه پرآب ترین محصولات هستند این در حالی است که رب یا گوشت قرمز نسبت به این محصولات آب بیشتری مصرف می کند. چه کسی می تواند محصولات پرآب بر را تشخیص دهد؟ به نظر می رسد اعمال نیم درصد عوارض آب مجازی نیز زیاد است چه برسد به ۳ درصد.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 3 از 4	صورتجلسه کمیسیون آب و محیط زیست ☐ عادی ☒ فوق العاده	 شورای عالی محیط زیست مجلس شورای اسلامی
	رئیس جلسه: محمد علایی ، نائب رئیس: محمدعلی قنادزاده دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: فوق العاده ۱ شماره جلسه: 1 تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰ ساعت شروع: ۱۶:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۹:۰۰	

اعمال عوارض آب مجازی نتیجه‌ای جز آسیب به حوزه صادرات و بر هم زدن بازار داخلی ندارد. پیشنهاد می‌شود ۷۰ درصد از نیم درصد عوارض آب مجازی به احیای یا لایروبی قنات و ۳۰ درصد به تجهیز چاه‌ها به کنتور هوشمند تخصیص یابد نه آن که این عوارض به خزانه دولت واریز گردد.

احمدرضا رضازاده: در جدول مندرج در ماده ۳۷ قانون توسعه برنامه هفتم آب تخصیص یافته به بعضی از بخش‌های اقتصادی را به صورت حجمی براساس متر مکعب و برای بعضی از بخش‌ها براساس درصد سهم درج شده است. که این مساله جای ایراد و انتقاد دارد. برخی از اعداد و ارقام مربوط به شرب و صنعت نیز به اشتباه در این جدول آمده که نیاز به اصلاح دارد و متأسفانه هیچ یک از مسئولین ذی ربط و سیاستگذاران به این اعداد و ارقام توجهی نداشته‌اند. مساله تغذیه آبخوان نیز یکی از مباحث بسیار مهمی است که در لایحه برنامه هفتم توسعه به آن توجهی نشده است.

افزایش درصد عوارض آب مجازی هیچ توجیهی برای صادرات محصولات کشاورزی باقی نمی‌گذارد. با توجه به اعتراض اتاق بازرگانی ایران مبنی بر اینکه محصول زعفران پرآب بر نیست، در حال حاضر وزارت جهاد کشاورزی این اختیار را دارد که محصولات آب بر را معرفی کند؛ لذا ممکن است هر سال لیست محصولات آب بر تغییر کند.

مجید مهدوی: متأسفانه علاوه بر عوارض آب مجازی، نرخ پایه گمرکی نیز صادرات را با چالش بسیار مواجه کرده است؛ به طوری که اعمال این گونه سیاست‌ها، به حوزه تولید و صادرات ضربات سهمگینی وارد کرده است و رقابت پذیری محصولات ایرانی را به شدت کاهش داده است.

وحید اردکانیان: مسلماً صادرات محصولات پرآب بر توجیه اقتصادی ندارد و اگر محصول پرآب بری صادر می‌شود، باید ما به ازای آن محصول پر آب بر به کشور بازگردد.

عماد رجحانی: موضوع اعمال عوارض آب مجازی باید در کمیسیون صادرات و مدیریت واردات مطرح شود تا نظرات آنان نیز در این رابطه اخذ شود تا بتوان تصمیم همه جانبه ای در این رابطه اخذ کرد.

محمدعلی قنادزاده: با توجه به دغدغه شهرداری و خدمت رسانی به شهروندان و همچنین توسعه فضای سبز پیشنهاد می‌گردد، بخش بیشتری از اعتبارات و منابع شهرداری در این حوزه به تاسیس تصفیه خانه تخصیص یابد تا مشکلات در این عرصه کاهش یابد.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 4 از 4	صورتجلسه کمیسیون آب و محیط زیست ☐ عادی ☒ فوق العاده
	رئیس جلسه: محمد علایی، نائب رئیس: محمدعلی قنادزاده دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: فوق العاده ۱ شماره جلسه: 1 تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰ ساعت شروع: ۱۶:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۹:۰۰

❖ مصوبات جلسه:

ردیف	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	انعکاس پیشنهاد تهاثر کالای آب بر با کالای آب بجای اعمال عوارض آب مجازی به کمیسیون‌های تخصصی صادرات و مدیریت واردات به منظور اخذ نظر تخصصی و کارشناسی این کمیسیون‌ها	تبیین دقیق موضوع و انعکاس به هیئت رئیسه کمیسیون‌های مربوطه	۲ هفته
۲	پیشنهادات اصلاحی اعضا در خصوص برنامه هفتم در قالب یک گزارش کارشناسی مدون از طرف کمیسیون به استحضار هیئت رئیسه اطاق برسد.	جمع بندی و تدوین نظرات اعضا	۲ هفته

❖ لیست حاضرین:

الف - اعضا کمیسیون:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت در کمیسیون	وضعیت حضور
۱	محمد علایی	رئیس	حاضر
۲	محمدعلی قنادزاده	نائب رئیس	حاضر
۳	عباسعلی قزل سفلو	عضو کمیسیون	غایب
۴	محمدرضا علوی مقدم	عضو کمیسیون	غایب
۵	اسمائیل برادران حسینی	عضو کمیسیون	غایب
۶	شیرین سحرخیز	عضو کمیسیون	حاضر
۷	وحید اردکانیان	عضو کمیسیون	حاضر
۸	حمیدرضا رضوی خبیر	عضو کمیسیون	حاضر
۹	احمدرضا رضازاده	عضو کمیسیون	حاضر
۱۰	کامران داوری	عضو کمیسیون	حاضر
۱۱	مجید مهدوی	عضو کمیسیون	حاضر
۱۲	جعفر جوادی	عضو کمیسیون	غایب
۱۳	رحیم دبیری	عضو کمیسیون	حاضر
۱۴	علیرضا اسلامی	عضو کمیسیون	غایب
۱۵	عباس علی قزل سفلو	عضو کمیسیون	غایب
۱۶	فهیمة جوادی	عضو کمیسیون	غایب
۱۷	الهه صدر بلوریان	عضو کمیسیون	غایب
۱۸	محمدعلی نعمت نژاد	عضو کمیسیون	غایب
۱۹	آقای نجفی	عضو کمیسیون	غایب
۲۰	امیرگرد نوشهری	عضو کمیسیون	حاضر
۲۱	احد جعفریان	مدعو	حاضر
۲۲	فرید پاپلی یزدی	مدعو	حاضر
۲۳	شجاعت زارع	مدعو	حاضر